

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0216U003693

Державний реєстраційний номер: 0111U001327

Відкрита

Дата реєстрації: 04-02-2016

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Теоретичні та методичні засади професійної підготовки вчителів природничих дисциплін

Початок етапу: 01-2011

Закінчення етапу: 12-2015

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02125544

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Адреса: 46027, м. Тернопіль, вул. М. Кривоноса, 2

Телефон: (0352)43-57-97

E-mail: nds@tnpu.edu.ua

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02125544

Адреса: вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46027, Україна

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Телефон: 0352436002

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 43 - власна ініціатива (якщо робота виконується з власної ініціативи за кошти виконавця НДР або безкоштовно)

КПКВК: 2201020

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7704 - власні кошти, кошти підприємств, установ, організацій, фізичної особи на виконання ініціативних робіт

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 5 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Теоретичні та методичні засади професійної підготовки вчителів природничих дисциплін

Назва роботи (англ)

Theoretical and methodological foundations training teachers natural sciences

Реферат (укр)

2. Об'єкт дослідження - професійна підготовка вчителів природничих дисциплін, предмет - становлення та розвиток методичної системи підготовки вчителів природничого профілю. Вперше у вітчизняній методиці навчання біології встановлено періодизацію процесу підготовки вчителів біології в Україні, виявлено провідні тенденції та ідеї історичного та зарубіжного (США) досвіду, які доцільно використовувати в сучасних умовах. На їх основі розроблено та обґрунтовано інноваційну концепцію підготовки вчителів природничого профілю та зреалізовано її у відповідній методичній системі, яку експериментально перевірено.

Реферат (англ)

The object of study - training teachers of natural sciences, the subject - the establishment and development of methodical system of teacher training natural profile. First time in our methods of teaching biology set periods the process of preparing teachers of biology in Ukraine found major trends and ideas of historical and foreign (US) experience, which should be used in the present conditions on their basis and proved innovative concept of teacher training natural profile and realized it in corresponding methodical system that experimentally verified.

Індекс УДК: 57, 371.01.45

Коди тематичних рубрик НТІ: 34.01.05

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Модель професійної підготовки вчителів природничих дисциплін

Назва продукції (англ): Model of vocational training of teachers of natural disciplines

Очікувані результати: Методи, теорії

Галузь застосування: Педагогіка

Опис продукції (укр): Вперше у вітчизняній методиці навчання біології встановлено періодизацію процесу підготовки вчителів біології в Україні, виявлено провідні тенденції та ідеї історичного та зарубіжного (США) досвіду, які доцільно використовувати в сучасних умовах. На їх основі розроблено та обґрунтовано інноваційну концепцію підготовки вчителів природничого профілю та зреалізовано її у відповідній методичній системі, яку експериментально перевірено в загальноосвітніх закладах України.

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Стадія завершеності НТП: Звіт по НДДКР

Впровадження НТП: Впроваджено

Строки впровадження: 2015 р.

Виробник продукції: кафедра загальної біології та методики навчання природничих дисциплін ТНПУ імені В. Гнатюка

Споживачі продукції: Вищі навчальні заклади

Перспективні ринки: Україна

Права інтелектуальної власності: За договорами

Форми та умови передачі продукції: Навчання персоналу

7. Бібліографічний опис

Захищені кандидатські дисертації: " Олендр Т. М. Моніторинг якості природничо-наукової освіти в університетах США: дис...на здобуття наук.ст. канд.пед.наук, спец. 13.00.01 - загальна педагогіка та історія педагогіки. - Тернопіль, 2011. (Науковий керівник - Степанюк А. В.) " Ягеньська Г. В.Формування дослідницьких умінь учнів у процесі вивчення біології в основній школі: дис...на здобуття наук.ст. канд.пед.наук, спеціальність 13.00.02 - теорія і методика навчання (біологія). - Київ, 2012. - .267 с. (Науковий керівник - Степанюк А.В.) " Москалюк Н.В. Формування дослідницьких умінь майбутніх учителів природничого профілю в процесі вивчення біологічних дисциплін: дис...на здобуття наук. ст. канд. пед. наук, спец. 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти. - Тернопіль, 2013. (Науковий керівник - Степанюк А.В.) " Щур Н. М. Підготовка вчителя біології в умовах неперервної педагогічної освіти у США: дис...на здобуття наук.ст. канд.пед.наук, спеціальність 13.00.04 - теорія і методика професійної освіти. - Тернопіль, 2014. (Науковий керівник - Степанюк А.В.) " Бак В.Ф. Формування біоетичних знань старшокласників у процесі профільного навчання біології: дис...на здобуття наук.ст. канд.пед.наук, спец.:13.00.02 - теорія та методика навчання (біологія). - Київ, 2015. - 288 с. (Науковий керівник - Степанюк А.В.) Монографії 1. Степанюк А.В. Формування цілісних знань школярів про живу природу: монографія. - Тернопіль: "Вектор", 2011. - 248 с. 2. Троцька О.С., Назарко І.С., Степанюк А.В. Біо(еко)етичне виховання школярів: монографія./ О.С. Троцька, І. С. Назарко, А. В. Степанюк. - Тернопіль: "Вектор", 2011. - 252 с. 3. Степанюк А.В. Формування цілісних знань школярів про живу природу: [монографія] / А.Степанюк. - Вид.2-ге, переробл. й доповн. - Тернопіль : Вид.-во "Вектор", 2012. - 228 с. 4. Троцька О. С. Біо(еко)етичне виховання: теорія і практика: [монографія] / О.С. Троцька, І. С. Назарко, А. В. Степанюк. - Вид. 2-ге, переробл. й доповн. - Тернопіль: Вид-во ТНПУ, 2012. - 240 с. 5. Жирська Г.Я. Експертиза змісту природничих дисциплін загальноосвітньої школи у проблемному полі сучасних гендерних досліджень/ Г.Я.Жирська // Методологія і теорія гуманітарних досліджень в умовах глобалізації: Монографія [Текст] / наук. ред. ОМ. Пшінька, Т.І. Власової - Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2012. - С.284-300. (Вийшла у 2013 році). 6. О. Kikinezdi, G. Zyrska, V. Kravec Kształcenie kultury genderowej mlodziezy w socjum ukrainskim: tradycja i innowacja / О. Kikinezdi, G. Zyrska, V. Kravec // Zrozumiec czlowieka - zrozumiec swiat: Monografia. T. 1 /Pod red. M. Kostki-Szymanskej, A. Siudem. - Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2013. - С. 325-332. 7. Жирська Г. Я. Гендерні аспекти "прихованого навчального плану" у змісті шкільної біологічної освіти /Г.Я. Жирська // Гендерні дослідження: прикладні аспекти: [наук. монографія.] / [В.П.Кравець, Т.В.Говорун, О.М.Кікінежді та ін.]; за наук. ред. В.П. Кравця; - Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2013. - 360 с. - Розділ 3.4. - С. 160-167. 8. Жирська Г. Я. Гендерні аспекти "прихованого навчального плану" у змісті шкільної біологічної освіти /Г.Я. Жирська // Гендерні дослідження: прикладні аспекти: [наук. монографія.] / [В.П.Кравець, Т.В.Говорун, О.М.Кікінежді та ін.]; за наук. ред. В.П. Кравця; - Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2013. - 360 с. - Розділ 3.4. - С. 160-167. 9. Бак В. Ф. Висвітлення тенденції інтеграції природничих наук та етики у змісті біологічної освіти старшокласників: монографія / В. Ф. Бак, М. І. Данюк, А. В. Степанюк. - Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. - с. 216. 10. Барна М.М. Становлення і розвиток ботаніки на Тернопільщині (XIX - початок ХХІ ст.): монографія / М. М. Барна, Л. С. Барна. Тернопіль : ТзОВ "Терно-граф", 2015. -240с.: іл. Підручники 1. Степанюк А.В. Природознавство: Підручник для загальноосвітніх навчальних закладів. 1 клас / А.В.Степанюк, Т.В.Гладюк, Н.О. Будна. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. - 128 с. Рекомендовано МОНмолодьспорт України 2. Будна Н.О. Основи здоров'я: Підручник для загальноосвітніх навчальних закладів. 1 клас / Н.О. Будна, Г.Я. Жирська, О.М. Кікінежді. - Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. - 120 с. Рекомендовано МОНмолодьспорт України Статті у фахових виданнях 1. Барна Л.С. Підготовка вчителів біології у вищих навчальних закладах України (1944-1946 рр.) 2. Жирська Г.Я., Концептуальні засади змісту предмета "Основи здоров'я" для загальноосвітніх навчальних закладів / Жирська Г.Я., Кікінежді О.М., Будна Н.О. // Наукові записки ТНПУ ім. Вол. Гнатюка. Серія: Педагогіка. - 2012. - № 3. - С 111-117. 3. Степанюк А.В. Концептуальні засади конструювання змісту шкільних підручників з природознавства / А.Степанюк, Т.Гладюк, І.Кучеров // Науковий часопис нац. пед. універ.ім. М.П.Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки:реалії та перспективи. [За ред.. В.Д.Сиротюка] Київ.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2012. Вип. 33. - С.158-163. 4. Олендр Т., Федоряк М. Стандартизоване тестування як основна форма контролю якості знань студентів університетів США (на прикладі природничих спеціальностей) / Т. Олендр, М. Федоряк // Гуманізація навчально-виховного процесу : збірник наукових праць / За заг. ред. проф. В. І. Сипченка. - Спецвип. 11. Ч. II. - Слов'янськ: ДВНЗ ДДПУ, 2012. -С. 91 -100. 5. Жирська Г.Я. Підготовка майбутніх учителів біології до реалізації здоров'язбережувальних технологій навчання / Г.Я. Жирська //Гуманітарний вісник ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди": Збірник наукових праць: Педагогіка. Психологія. Філософія. - Переяслав-Хмельницький. 2013. - Вип. 30. С. 124-129. 6. Дарбишева О. Навчально-польова практика з методики навчання біології в системі підготовки майбутніх учителів біології / О. Дарбишева // Вісник Ужгородського

університету: Серія: педагогіка, соціальна робота. - 2013р. [Вип. 27.] - С. 38-41. 7. Степанюк А. В. Особливості організації педагогічної взаємодії в процесі підготовки майбутніх учителів до роботи у профільній школі / А. В. Степанюк // Імідж сучасного педагога. Полтава. 2013. - С. 34-36 8. Степанюк А. В. Організація природо відповідного навчально-виховного процесу підготовки вчителів. - // Педагогічний альманах - Херсон. Вип. 19. 2013. - С.117-125. 9. Троцька О.С. Вдосконалення змісту підготовки майбутнього вчителя в контексті біо(еко)етичного виховання. / О. С Троцька, А. В. Степанюк] // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Педагогіка Соціальна робота Випуск 26. - 2013. - С. 219-220 10. Барна Л.С. Відомий український ботанік, морфолог і цитоембріолог рослин (до 75-річчя від дня народження професора М. М. Барни) / Л.С. Барна, Н. В. Герц // Наук. запис. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Сер. Біол. - 2013. - № 1 (54). - С. 112-139. 11. Барна Л.С. Особливості підготовки вчителів біології в Україні після Другої світової війни (1944-45 рр. - кінець 50-х рр. XX ст.) // Збірник наукових праць Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г.Короленка. Серія "Педагогічні науки", 2013. - № 3(59). - с. 28-37. 12. Барна Л.С. Подготовка учителей биологии в высших педагогических учебных заведениях УССР (50-Е годы XX века) // Научная дискуссия: вопросы педагогики и психологии: сб. статей по материалам XVI междунар. заоч. науч.-практ. конф. - М.: Изд-во "Междунар. центр науки и образ.", 2013. - № 7 (16). - С. 28-35. 13. Щур Н. М. Методи професійного навчання вчителя біології у США / Н. М. Щур // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. - 2013. - Т. 1. Вип. 108. - с. 243 - 249. 14. Щур Н. М. Професійне навчання педагогів у США / Н. М. Щур // Наукові записки. Серія: Психологія і педагогіка. - Острого: Видавництво Національного університету "Острозька академія". - 2013. - Вип. 22. - с. 220 - 224. 15. Щур Н. М. Моделі ліцензування та сертифікації вчителя біології у США / Н. М. Щур // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (педагогічні науки). - 2013. - № 10 (269), Ч. III. - с. 71 - 80. 16. Щур Н. Н. Развитие педагогической компетентности учителей в профессиональных учебных сообществах в США / Н. Н. Щур // Вестник Томского государственного педагогического университета. - 2013. - Вып. 6 (134). - с. 33 - 39. 17. Степанюк А. В., Щур Н. М. Формування педагогічної компетентності майбутнього вчителя біології: досвід США // Aktualne problemy w wsp??czesnej nauki: Zbi?r raport?w naukowych, 28.06.2013 - 30.06.2013. - Warszawa, 2013. - С. 44 - 48. 18. Бак В. Ф. Трудности в понимании научных идей В. И. Вернадского и пути их преодоления / В. Ф. Бак // Биология в школе. - 2014. - № 4. - С. 18 - 22. 19. Бак В. Ф. Методика формирования биоэтических знаний школьников в процессе изучения биологии / В. Ф. Бак, А. В. Степанюк // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. - Серія : педагогіка. - Тернопіль, 2014. - № 2. - С. 68 - 74. 20. Бак В. Ф. Методична система формування біоетичних знань учнів у процесі профільного навчання біології / В. Ф.Бак // Педагогічний альманах : збірник наукових праць / редкол. В. В.Кузьменко (голова) [та ін.]. - Херсон : КВНЗ "Херсонська академія неперервної освіти", 2014. - Вип. 23. - С. 64 - 71. 21. Бак В. Ф. Діагностика рівнів сформованості біоетичних знань учнів старшої школи / В. Ф.Бак // Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наукових праць. - Чернівці : Чернівецький нац. у-т, 2014. - Вип. 705: Педагогіка та психологія. - С. 3 - 11. 22. Бак В. Ф. Реалізація проблеми формування біоетичних знань учнів в практиці роботи сучасної старшої школи / В. Ф.Бак // Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наукових праць. - Чернівці : Чернівецький нац. у-т, 2014. - Вип. 712: Педагогіка та психологія. - С. 11 - 20. 23. Барна М. М. Відомий український ботанік, флорист, систематик, еколог і фітосозолог (до 85-річчя від дня народження професора В. І. Чопика) / М. М. Барна, Л. С. Барна // Наук. запис. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Сер. Біол. - 2014. - № 2 (59). - С. 86-101. 24. Грубінко В.В. Моніторинг якості вищої освіти як засіб корекції природничо-наукової підготовки майбутніх учителів / В. Грубінко, А.Степанюк // Нова педагогічна думка № 3 (79). - 2014. - С.183-187. 25. Червонокнижні рослини Голицького ботанічного заказника та їх охорона / [М. М. Барна, Л. С. Барна, Р. Л. Яворівський та ін.] // Наук. запис. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Сер. Біол. - 2014. - № 3 (60). - С. 16-30. 26. Жирська Г. Я. Формування в учнів ціннісного ставлення до природи як компонента екологічної культури /Г.Я. Жирська // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка. - 2014. - №.2. - С. 74-81. 27. Жирська Г. Я. Ціннісний підхід до вивчення біології людини на основі інтеграції природничо-наукових і гуманітарних знань /Г.Я. Жирська // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: Т.І. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. - Запоріжжя: КПУ, 2014. - Вип. № 36(89). - С. 155-162. 28. Мішук Н. Й.Загальнонаукові аспекти становлення професіоналізму майбутнього вчителя біології// Гуманітарний вісник ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди". - Додаток 4 до Вип. 31, Том II (10): Тематичний випуск "Міжнародні Челпанівські психолого-педагогічні читання". - К.: Гнозис, 2014. - С. 262-267. 29. Степанюк А. В. Наступність у формуванні компетенцій майбутніх учителів біології в умовах ступеневої освіти / А.Степанюк, Г. Жирська, Н. Мішук // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. - Вип. -Херсон: Вид-во ХДУ. - 2014. - С. 30. 30. Степанюк А. В. Історія становлення та розвитку поняття "система живої природи" // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Біологія. Тернопіль: Вектор. - 2014. - № 3 (60). - 180-183. 31. Щур Н. М. Портфоліо як метод професійного навчання вчителів біології у США / Н. М. Щур // Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки / гол. ред. А. І. Кузьмінський. - Черкаси : ЧНУ, 2014. - № 3 (296). - С. 142 - 145. 32. Shchur N. M. Pre-service Biology Teacher Preparation in the USA and Ukraine: Comparative Study of Professional Education Training / N. M.

Shchur / American Journal of Educational Research. – 2014. – Vol. 2, No. 5. – P. 278 – 282. – [Electronical resource]. – Available at: <http://pubs.sciepub.com/education/2/5/7/> 33. Данюк М. І. Виховання милосердя як професійно значущої якості майбутньої медичної сестри / М. І. Данюк // Педагогічний альманах : зб. наукових праць / редкол. В.В.Кузьменко та інші. – Херсон : КВНЗ "Херсонська академія неперервної освіти", 2015. Вип. 27. – С.146-151. 34. Барна М.М. Кафедра ботаніки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка: навчальні та наукові досягнення (до 75-річчя від дня заснування) / М. М. Барна, С. В. Пида, Л. С. Барна // Наук. запис. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Сер. Біол. – 2015. – № 1 (62). – С. 5 23. 35. Хіміко-біологічний факультет Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка: становлення, досягнення та перспективи розвитку (до 75-річчя заснування) / [Н. М. Дробик, М. М. Барна, Л. С. Барна, та ін.] // Наук. запис. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Сер. Біол. – 2015. – № 1 (62). – С. 165-175. 36. Степанюк А.В. Отражение тенденции интеграции науки и этики в содержании школьного предмета "Биология" / А. Степанюк, В.Бак // Вестник Томского ГПУ .- 2015. № 7. – С.38-44. (Россия)/ 37. Степанюк А.В. Принципи конструювання змісту біологічної освіти школярів // Педагогічний альманах. Вип. . Херсон, 2015. – С. 70-76 38. Степанюк А.В. Підготовка майбутніх учителів до формування біоетичних знань школярів// Педагогічний альманах - Херсон. Вип. 25 . 2015. – С.125-131 39. Грубінко В.В. Педагогічні умови забезпечення якості освітньої діяльності вищого навчального закладу на інституційному рівні / В. В. Грубінко, А. В. Степанюк // "SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS 2015 "(Humanitary sciences: 6. Pedagogy). Vol. 2 (20 February2015). – Vienna (Austria): Publishing Center of The InternationalScientific Association "Science & Genesis", Prague, Czech Republic, 2015. – P. 33-39.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 148

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

А. В. Степанюк

В.Ф.Бак

Г. Я. Жирська

Г.В.Ягенська

Л. С. Барна

М.І. Данюк,

Н. Й. Міщук

Н.В Москалюк.

Н.В.Щур

О.Блашкова

О.Э.Дарбишева

Т. М. Олендр

Керівник організації:

Кравець Володимир Петрович

Керівники роботи:

Степанюк Алла Василівна (д. пед. н., професор)

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.